

REFERAT FRA FELLESFORUM – NASJONALE VILLREINOMRÅDER

Tidspunkt: Fredag 25.04.08, kl 12:00 – 15:00

Sted: MD, Myntgata 2, møterom 215

Møteleder: Bjørn Casper Horgen

Referent: Øyvind Aarvig

Deltakere:

01. Sissel Bakke	Aust-Agder fylkeskommune
02. Ellen Korvald	Prosjektleder Hardangervidda
03. Sigurd Fjose	Buskerud fylkeskommune
04. Kirsten Thyrum	Dovrefjellrådet
05. Wilhelm Murray	Hedmark fylkeskommune
06. Hanne Thingstadberget	Hedmark fylkeskommune
07. Svein Heggelund	Hordaland fylkeskommune
08. Johnny Loen	Møre og Romsdal fylke
09. Silje Reisz	Møre og Romsdal fylke
10. Marit Vorkinn	Oppland fylkeskommune
11. Tove Gaupset	Sør-Trøndelag fylkeskommune
12. Heidi Jønholt	Telemark fylkeskommune
13. Bjørg Hellem	Vest-Agder fylkeskommune
14. Raymond Sørensen	Norsk Villreinsenter Nord
15. Rune Bergstrøm	Norsk Villreinsenter Sør
16. Odd Inge Vistad	Norsk inst. for naturforskning (NINA)
17. Vemund Jaren	Direktoratet for naturforvaltning (DN)
18. Erik Stabell	Direktoratet for naturforvaltning (DN)
19. Ove Bakken	Miljøverndepartementet, avd. for naturforvaltning (MD-N)
20. Bjørn Casper Horgen	Miljøverndepartementet, avd. for regional planlegging (MD-P)
21. Kari Sveen	Miljøverndepartementet, avd. for regional planlegging (MD-P)
22. Knut Grønntun	Miljøverndepartementet, avd. for regional planlegging (MD-P)
23. Øyvind Aarvig	Miljøverndepartementet, avd. for regional planlegging (MD-P)

1. Velkommen/presentasjon/innledning

Øyvind Aarvig presenterte status i arbeidet med fylkesdelplanene og en grovmasket framdriftsplan som MD har brukt som arbeidsdokument. Det kom reaksjoner på at framdriftsplanen ikke samsvarer med faktisk framdrift. Det kom også synspunkter på realismen i den planlagte framdrift, og at villreinkartet ikke er oppdatert slik at Setesdal Austhei er merket som nasjonalt villreinområde. Det vil være nødvendig å forskyve avslutningsåret iallfall ett år ut.

Konklusjoner:

- Framdriftsplanen oppdateres i hht innspillene (MD-P)
- Kartet oppdateres mht Setesdal Austhei (DN)

2. Utforming av planprogram

Knut Grønntun presenterte reglene for utforming av planprogram. Når planen kan komme i konflikt med nasjonale og viktige regionale hensyn skal planprogrammet forelegges MD før vedtak på regionalt nivå, og det må da nødvendigvis gjelde fylkesdelplaner for villreinområder. Det ble noe diskusjon om muligheten for å trekke de ulike departementene inn i høringen, og om tidspunktet for foreleggelse av plan.

Konklusjoner:

- Det er naturlig og hensiktsmessig at MD gir høringsuttalelse. Det er ikke sikkert at andre berørte departementer skal eller vil bli trukket inn på det stadiet, men som hovedregel bør direktoratene høres.
- Det er ikke krav om politisk behandling av planprogrammet, behandlingsformen avgjøres av den enkelte region. Det ikke noe i veien for å behandle planprogrammet politisk før foreleggelsen, så lenge den endelige behandlingen skjer etter foreleggelsen.
- Andre berørte departementer som Kommunal- og regional- (KRD), Olje- og energi- (OED), Samferdsels- (SD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD) inviteres til neste samling (jf. punkt 7).

3. Planprosess

a. Villreinnemndenes rolle

Kari Sveen innledet ved å referere til endringen i organiseringen fra 23 til 9 villreinnemnder, samsvarende med de nasjonale villreinområdene, og brevet fra MD datert 02.04.08. Brevet har skapt noen diskusjoner når det gjelder planen for Hardangervidda. Det ser imidlertid ut til å løse seg, fordi arbeidsutvalget går inn for at villreinnemnda blir representert i styringsgruppa.

b. Brukermedvirkning/lokal forankring, infoflyt

Bjørn Casper Horgen innledet med erfaringer fra den første planen for Dovrefjellområdet. Noen konklusjoner fra innledningen og etterfølgende diskusjon:

- Viktig å ta tidlig kontakt med NVE og andre sentrale direktorater og instanser
- Organiseringen skal inngå som en del av planprogrammet.
- I tillegg til å få en god organisering av planarbeidet er det viktig å etablere et permanent samarbeid/samordningsorgan som kan videreføre arbeidet etter at planen er ferdig.

c. Levering av kartmateriale v/DN/villreinsentrene

Vemund Jaren redegjorde for at DN har gitt villreinsentrene i oppdrag å kvalitetssikre kartene som skal gi det naturfaglige grunnlag (biologisk yttergrense) for å fastsette villreinsens leveområde. Det er viktig å ha et enhetlig kartgrunnlag for alle områdene. Opprinnelige ferdigsstillelse av disse kartene var satt til 1. mai. Begge villreinsentrene har foretatt en gjennomgang i alle berørte kommuner, men trenger noe tid til gjennomgang av materialet og en uformell høring. Framdriften i arbeidet med fylkesdelplanene tilsier at fristen

kan utsettes. Det ble noe diskusjon rundt grad av skjønn og kriteriene for villreingrensene. Det var noe uenighet om hvor vidt kartene bare skulle inneholde en beskrivelse av faktisk bruk (fra 1970-tallet), eller også framtidig potensielle bruksområder

Konklusjoner:

- Kartmaterialet skal være ferdig 1. september.
- Selv om områdene fastsettes på naturfaglig grunnlag vil det være et element av skjønn.
- Det er viktig at kriteriene for fastsettelse av villreingrensene er klare og tydelige. Metoden for avgrensingen må være åpen, også for områder med usikkerhet der det er behov for videre kartlegging.

4. Ressursbruk og økonomi

Øyvind Aarvig redegjorde for MDs ramme for tilskudd for 2008, som er på 920 000. Utgangspunktet er samme beløp som i fjor – 170 000 – til de tre prosessene som er satt i gang, pluss 170 000 til hver av Forollhogna og Nordfjella, og 70 000 til Dovrefjellområdet. I tillegg kommer tilskudd til finansiering av kartleggingen, som utbetales etterskuddsvis, og kanaliseres gjennom DN. Rammen for 2008 er fastsatt, men fordelingen vil avhenge av hvilke planer som kommer i gang i løpet av året. Prosessen for å fastsette MDs rammer for neste år er i gang.

Det kom klare signaler om at departementets tilskudd er for lite. Drifting av planarbeidet for Hardangervidda er beregnet å koste 1 mill årlig, og politisk ledelse regionalt mener at MD bør dekke halvparten. For fylkeskommuner som er involvert i flere fylkesdelplaner kan det bli svært krevende å kjøre prosessene samtidig. Det ble reist spørsmål om ikke tilskuddene burde differensieres, fordi omfang, grunnlag og kompleksitet varierer mellom de ulike områdene. Det var også synspunkter på at andre departementer burde bidra økonomisk, for eksempel kunne man utfordre KRD når det gjelder å finansiere utredninger på utviklings- og verdiskapingsiden.

Ingen av de berørte fylkeskommuner har forberedt å sette i gang noe arbeid med Forollhogna og Nordfjella, som begge er satt opp med oppstart i 2008. I hht. bestillingsbrevet vil MD ta initiativ til oppstartsmøter med berørte fylkeskommuner, kommuner, fylkesmenn og villreinnemnder. Det er viktig at MD varsler planlagt oppstart tidlig for at fylkeskommunene skal ha mulighet til å vurdere ressursinnsatsen i sitt arbeid med neste års budsjett.

5. Forholdet mellom verneområder og fylkesdelplan

Det ble stilt spørsmål om ikke rullering av forvaltningsplan og utarbeidelse av fylkesdelplan kan samordnes i én prosess. Det er mye forvirring om dette, og vanskelig for mange å se forskjellen på de to typer planer.

Konklusjon:

- Rullering av forvaltningsplan og utarbeidelse av fylkesdelplan må gå som to separate prosesser. De går etter ulikt lovverk, hhv naturvernloven og plan- og

byggningsloven, og styres av ulike forvaltningsorganer.

Forvaltningsmyndighet for verneområdene er Fylkesmannen, eller lokalt sammensatt forvaltningsorgan - som Dovrefjellrådet. Fylkeskommunen har ansvar for fylkesplanleggingen.

- Det er svært viktig med god dialog mellom forvaltningsorganene i oppstartfasen av hhv forvaltningsplaner og fylkesdelplaner, for å samordne informasjonen og eventuelt gi mulighet for samordning i tid der dette måtte være hensiktsmessig.

6. ***Plan som verktøy for verdiskaping og stedsutvikling*** - Dette punktet ble utsatt.

7. ***Diskusjon om forumets form, innhold, møtested og omfang/hyppighet***

Etter en kort diskusjon samlet forsamlingen seg i hovedsak om følgende:

- Det bør være to møter i året.
- Neste møte blir medio eller ultimo september når kartmaterialet fra villreinsentrene foreligger.
- Andre berørte departementer inviteres til neste møte.
- De ulike planprosjektene vil bli utfordret til å presentere status i sitt arbeid og til å legge fram sine forslag til - eller ferdige - planprogram.
- E-postliste med alle deltakere i forumet sendes ut med referatet, slik at kommunikasjon på e-post kan skje mellom samlingene (for eksempel diskusjon om og utveksling av forslag til planprogram).
- De punktene som det ikke ble tid til på dette møtet settes opp på sakskartet neste gang, bl.a. behovet for andre faglige utredninger.
- Hver fylkesdelplan/planprosess bør etablere egen nettside eller -portal.
- Villreinsenter Sør vil kunne ha muligheter for å drifte en webside, men det er ikke sikkert at det er riktig å legge fellesforumet der.
- MD etablerer inntil videre en webløsning light, ved å omtale møtene som nyhet under www.planlegging.no, og med linker til referatet, annet stoff og til nettsidene for de enkelte planprosjektene.

"Reservetemaer":

- *Behov for andre faglige utredninger, for eksempel konsekvens av klimaendringer*
- *Forholdet mellom fylkesdelplan og kommuneplan*

Det ble ikke tid til å ta opp disse temaene.